

3/11/98

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης στη δευτερολογία του, στη Βουλή, στη συζήτηση για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση είπε τα εξής:

“Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα τις τοποθετήσεις των συναδέλφων βουλευτών, άκουσα τις θέσεις των κομμάτων και θα τις σχολιάσω.

- Η θέση του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος ήταν γνωστή. Παραμένει η ίδια: Ότι υπάρχουν δύο πολιτικές, η μια η δική του και η άλλη πολιτική όλων των άλλων κομμάτων που είναι η νεοφιλελεύθερη πολιτική. Ίδιο το ΠΑΣΟΚ, ίδια η Νέα Δημοκρατία. Αυτή η ισοπέδωση δεν ωφελεί. Θυμίζει το παλιό σύνθημα “τι Παπάγος , τι Πλαστήρας” και είναι καταστροφική για τον τόπο. Το πρόβλημα είναι η ηθική πολιτική διάσταση της στάσης τους. Το πρόβλημα είναι ο εναγκαλισμός του κ. Μπούτα με τον κ. Αναγνωστόπουλο, για να σταματήσουν πάση θυσία την κυβερνητική πολιτική. Η ιστορία έδειξε ότι δεν υπάρχει σκοπός που αγιάζει τα μέσα. Όταν τα μέσα είναι διαβλητά, γίνεται και ο σκοπός διαβλητός.
- Το ΔΗΚΚΙ μας είπε” ναι μεν -αν κατάλαβα καλά, γιατί υπάρχει μια δυσκολία να καταλάβει κανείς- στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό, αλλά με άλλους δρόμους. Δεν συμφωνούμε καθόλου με αυτό το δρόμο που ακολουθεί η Κυβέρνηση”. Ποιος άλλος δρόμος δεν είπε. Μας ανέφερε το παράδειγμα της Σουηδίας και της Δανίας, οι οποίες έχουν δηλώσει ότι δεν πρόκειται να ενταχθούν αμέσως στην ΟΝΕ.

Επειδή αυτό είναι ένα παράδειγμα, το οποίο αναφέρεται συνήθως, θα παρακαλούσα όλους αυτούς, οι οποίοι το αναφέρουν, να κοιτάξουν τα στοιχεία, να κοιτάξουν τους αριθμούς, να δουν τι συμβαίνει εκεί και τι συμβαίνει στη χώρα μας. Είναι ίδιο το επίπεδο ανάπτυξης; Είναι ίδιο το οικονομικό επίπεδο; Έχουν την ίδια ισχύ οι οικονομίες και οι κοινωνίες;

Αναφέρω ενδεικτικά γιατί δεν θέλω να σας κουράσω με αριθμούς, ότι στη Δανία ο πληθωρισμός είναι 0,9%, δηλαδή κάτω από τη μονάδα. Ότι στη Σουηδία το έλλειμμα του δημόσιου τομέα είναι επίσης κάτω από τη μονάδα. Αυτές είναι οικονομίες ισχυρές, που έχουν άλλες δυνατότητες. Αλλά, παρ' όλο που είναι οικονομίες ισχυρές και έχουν άλλες δυνατότητες, στην πρόσφατη παγκόσμια οικονομική κρίση, επλήγησαν. Στην τελευταία οικονομική κρίση, η Δανία και η Σουηδία επειδή είχαν δηλώσει ότι δεν πρόκειται να συμμετάσχουν στην ΟΝΕ στην πρώτη φάση, είχαν πολύ περισσότερα προβλήματα από όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Υπήρχε αμφιβολία, ως προς την εξέλιξή τους.

Ποιο είναι, λοιπόν, το συμπέρασμα; Το συμπέρασμα είναι ότι αν θέλουμε σταθερότητα, πρέπει να ενταχθούμε σ' αυτό το ευρωπαϊκό πλαίσιο. Ο κ. Τσοβόλας υπερασπίζεται το εξής -πιστεύω- οξύμωρο σχήμα, σταθερότητας στην Ελλάδα καλλιεργώντας την αμφιβολία. Ε, αυτό δεν βγαίνει.

- Ο Συνασπισμός, κύριοι συνάδελφοι, έστησε ένα σκηνικό καταστροφής, μιλώντας για κύκλο ευκαιριών και αποτυχημένων πολιτικών (οι εκφράσεις του κ. Κωνσταντόπουλου). Για πότε αυτές οι χαμένες ευκαιρίες και αποτυχημένες πολιτικές; Για την περίοδο '94-'98 που η ανάπτυξη στη χώρα πήρε μια πρωτόγνωρη δυναμική, που οι ρυθμοί ανάπτυξης ήταν υψηλότεροι από την προηγούμενη δεκαετία;

Καταστροφή, την περίοδο που η Κυβέρνηση έδωσε πραγματικές αυξήσεις στο εισόδημα των εργαζομένων; Καταστροφή, όταν αύξησε τις κοινωνικές δαπάνες σε ρυθμούς, οι οποίοι δεν υπάρχουν στις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες; Καταστροφή, όταν φθάσαμε σε απόσταση αναπνοής από την οικονομική και νομισματική ένωση;

Πιστεύω όμως ότι ο Συνασπισμός προχώρησε και σε ένα άλλο ολίσθημα: Είπε ότι θα πρέπει, για να πετύχουμε την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, να προχωρήσουμε σε μια πολιτική διαπραγμάτευση. Όποιος προβάλλει το θέμα της πολιτικής διαπραγμάτευσης, παραβλέπει ότι έχουμε κάνει μια πολύ μεγάλη προσπάθεια. Και θα μπορούμε με "το σπαθί μας" στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και δεν χρειάζεται καμιά πολιτική διαπραγμάτευση.

Και “το σπαθί μας” είναι οι θυσίες του ελληνικού λαού, είναι η προσπάθεια του ελληνικού λαού.

Δύο προϋποθέσεις έθεσε ο Συνασπισμός για την πολιτική διαπραγμάτευση:

- Η μία να πούμε ότι πρέπει να είναι και κάποιος από τα Βαλκάνια. Αλλά αν το πούμε αυτό, θα το πουν και οι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, θα το πουν και οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, θα το πει και η Τουρκία (κάποιος να είναι από τη Μέση Ανατολή)! Θα μπορούμε, καίτοι φθάνουμε στο νήμα, στην ίδια μοίρα με όλους τους άλλους οι οποίοι είναι πολύ πιο πίσω;
- Αλλά ο κ. Κωνσταντόπουλος είπε και άλλα χειρότερα: Να επικαλεσθούμε τις αμυντικές δαπάνες μας, γι’ αυτό να γίνει πολιτική διαπραγμάτευση. Αλλά, αν επικαλεσθούμε τις αμυντικές δαπάνες, θα μας πει πολύ σωστά ένα τμήμα των χώρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης “βρέστε τα με την Τουρκία. Τι μας απασχολείτε εμάς; Κάντε την πολιτική διαπραγμάτευση με την Τουρκία και όταν την έχετε τελειώσει, τότε ελάτε”. Δηλαδή ό,τι έχουμε κατακτήσει, θα το θέσουμε υπό την κρίση της Τουρκίας; Ε, όχι! Το ΠΑΣΟΚ δεν θα το κάνει ποτέ αυτό.
- Η Νέα Δημοκρατία μας είπε ότι θα ακούσουμε το πρόγραμμά της. Το δήλωσε ο κ. Καραμανλής ότι θα ακούσουμε σε αυτή τη συζήτηση το πρόγραμμά της. Τι ακούσαμε; Μας μίλησε για δραστική μείωση δαπανών. Μας είπε όμως ταυτόχρονα και για δραστική αύξηση των κοινωνικών παροχών. Αντιφατικά και τα δύο. Μας είπε “ναι, στην κατάργηση των οργανισμών. Τι κάθεστε; Προχωρήστε γρήγορα”. Εγώ, όμως, άκουσα κάποιο συνάδελφο της Νέα Δημοκρατίας, ο οποίος έλεγε μέσα στην Αίθουσα στην ομιλία του, “μα, γιατί καταργείτε τον Οργανισμό Βάμβακος, γιατί καταργείτε τον Οργανισμό Ελαιολάδου; Τι θα γίνει με τα προϊόντα αν καταργούνται οι οργανισμοί;” Φαίνεται, δεν είχε συνεννοηθεί με τον κ. Καραμανλή. Μας μίλησαν, επίσης, για μείωση της φορολογίας. “Θέλουμε λιγότερους φόρους, αλλά ταυτόχρονα βέβαια -μας είπαν- κάντε αγορές, προσλάβετε ανθρώπους, γιατί χρειάζεται ανθρώπους η διοίκηση, χρειάζεται περισσότερα μέσα η διοίκηση” κ.ο.κ Πώς θα γίνουν αυτές οι πρόσθετες δαπάνες, όταν μειώνονται τα έσοδα;

Θα μπορούσα, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, να αναφέρω και άλλα αντιφατικά. Είναι πρόγραμμα αυτό; Είναι -θα έλεγα- άθροισμα αντιφατικών συνθημάτων. Είναι μια επιλογή συνθημάτων, ώστε να ικανοποιούνται όλοι και να μην δυσανεχτεί κανείς. Αυτή είναι η πεμπτοσύνη του προγράμματος της Νέας Δημοκρατίας.

Εγώ θα ήθελα να είχα ακούσει έστω και μια αντιδημοφιλή πρόταση από τον κ. Καραμανλή. Δεν άκουσα. Γιατί εκείνο το επιχείρημα το οποίο προβάλλει είναι ότι "όλα θα γίνουν καλύτερα, αν έλθουμε εμείς στην εξουσία". Αυτή είναι η πρότασή τους. Με ποια μέσα, με ποιους πόρους, με ποιες διαδικασίες, με ποιο κόστος; Για όλα αυτά δεν γίνεται κουβέντα. Υπάρχει σιωπή και σκόπιμη σιωπή, διότι είναι μια σιωπή που αποσκοπεί στην παραπλάνηση.

Ακούσαμε, βέβαια, συγκεκριμένα τα ιδιωτικά πανεπιστήμια. Είναι γνωστό. Ακούσαμε τώρα, στη δευτερολογία του κ. Καραμανλή, ότι είπε για την ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής. Αλλά, και για την ιδιωτικοποίηση της Ιονικής είχε πει. Και -όπως ανέφερα στην πρώτη μου ομιλία- οδήγησε τους συνδικαλιστές της Νέας Δημοκρατίας να μάχονται αυτή την ιδιωτικοποίηση. Έτσι και στην Ολυμπιακή Αεροπορία οδήγησε τους συνδικαλιστές της Νέας Δημοκρατίας να μάχονται οποιαδήποτε προσπάθεια αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Έτσι, στην Ολυμπιακή Αεροπορία οδήγησε τους συνδικαλιστές της Νέας Δημοκρατίας να μάχονται αυτή την ιδιωτικοποίηση. Έτσι και στην Ολυμπιακή Αεροπορία οδήγησε τους συνδικαλιστές της Νέας Δημοκρατίας να μάχονται οποιαδήποτε προσπάθεια αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Γιατί με τον τρόπο αυτό θέλει να κτυπήσει την κυβερνητική πολιτική, ό,τι και αν κοστίζει αυτό για τον τόπο.

Ίσως, μερικοί σκεφθούν ότι αυτοί οι τρόποι χειρισμού των θεμάτων είναι γνωστοί. Υπάρχει πολιτικαντισμός. Και ίσως αργότερα διορθώνονται τα πράγματα.

Αλλά εγώ, κύριοι συνάδελφοι, έχω μια άλλη πεποίθηση. Όπου υπάρχει επιπολαιότητα και προχειρότητα, μένει και στο μέλλον η επιπολαιότητα και η προχειρότητα. Όπου υπάρχει περιφρόνηση για τη σοβαρότητα και έλλειψη ευθύνης απέναντι στις περιστάσεις και αύριο θα υπάρχει περιφρόνηση και έλλειψη ευθύνης απέναντι στις περιστάσεις.

Όταν ο κ. Καραμανλής έχει βαθιά άγνοια σήμερα, θα έχει και βαθιά άγνοια αύριο. Οι ρητορείες δεν αρκούν για να αντιμετωπισθεί η ένδεια ιδεών. Δεν αρκούν τα ωραία σχήματα, τα ωραία λόγια για να καλύψουν την έλλειψη ουσιαστικής θέσης στα προβλήματα. Και ο ελληνικός λαός ενδιαφέρεται βέβαια και για την εικόνα, σωστό, αλλά ενδιαφέρεται πολύ περισσότερο -και αυτό έχει σημασία- για την ουσία αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Ο κ. Καραμανλής εύκολα κύλησε στο δρόμο της επιτυχίας, της ευτυχίας λόγω των δημοτικών εκλογών. Ας “μην ονειρεύεται, όμως, όπως οι πεινασμένοι καρβέλια” για τις εθνικές εκλογές.

Το ΚΚΕ που εξυπηρέτησε τη Ν.Δ. με συγκεκριμένους σκοπούς, όπως σε κάθε εθνικές εκλογές, θα θελήσει να μετρήσει και να καταγράψει το ποσοστό του. Θα θελήσει να δείξει τη δύναμή του. Και τότε θα φανεί και η δύναμη της Νέας Δημοκρατίας. Δεν είναι αυτή των δημοτικών εκλογών. Ας μη γελιόμαστε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

- ♦ Στόχος της Κυβέρνησης, όταν ζήτησε την ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής, δεν ήταν η επιβεβαίωση της πλειοψηφίας στη Βουλή. Αυτή ανήκει στο ΠΑΣΟΚ και είναι δεδομένη.
- ♦ Στόχος μας ήταν να δείξουμε στον ελληνικό λαό ότι δεν υπάρχει άλλη πολιτική πρόταση. Να δείξουμε στον ελληνικό λαό ότι η Κυβέρνηση έχει θέση, λαμβάνει αποφάσεις, συγκρούεται με συμφέροντα και επιβάλλει καταστάσεις, που ωφελούν τον τόπο και κάνουν την οικονομία μας πιο δυνατή και την κοινωνία μας πιο δυνατή.

- ♦ Στόχος μας ήταν να δείξουμε ότι η Κυβέρνηση προβληματίζεται γύρω από τα θέματα, που αφορούν την καθημερινή ζωή του πολίτη και προσπαθεί να τα λύσει. Ότι η Κυβέρνηση αγωνίζεται για την ισότιμη συμμετοχή της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης. Και ταυτόχρονα, κοντά στην προσπάθεια αυτή, διασφαλίζει τις προϋποθέσεις του κοινωνικού κράτους, μεριμνά για το πρόβλημα του κάθε πολίτη και ιδιαίτερα εκείνων, που έχουν ανάγκη. Και μέσα σ' αυτό το πολύπλοκο πλέγμα να κρατήσει αυτή τη δύσκολη ισορροπία, η οποία απαιτείται, για να πετύχουμε τους στόχους μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- ♦ Στόχος μας ήταν να φανεί καθαρά ενώπιον του ελληνικού λαού ότι η στρατηγική της Ν.Δ. είναι πολύ απλή: Σιωπή -όπως είπα- ως προς την ουσία των προβλημάτων, καμιά θέση, αλλά ταυτόχρονα ένα φιλικό κλείσιμο του ματιού, ένα φιλικό νεύμα σε κάθε κοινωνική δυσарέσκεια, στα συντεχνιακά συμφέροντα, στις συνδικαλιστικές ομάδες, “ναι είμαστε μαζί σας, δεν μπορούμε να το πούμε έτσι δυνατά, αλλά είμαστε μαζί σας”. Τι είναι αυτό; Τι είναι αυτή η αντιφατική στάση; Η στάση του να λες και ναι στη μία κατεύθυνση και ναι στη άλλη κατεύθυνση; Δεν είναι η κλασσική παλαιοκομματική στάση;
- Η Νέα Δημοκρατία βασίζεται σε δύο προσδοκίες:
 - Πρώτη προσδοκία να λησμονήσει ο ελληνικός λαός την εμπειρία της περιόδου 1990-1993. Ποια είναι η εμπειρία αυτής της περιόδου; Το είπαμε στην αρχή της συζήτησης όταν μας ειπώθηκε ότι εμείς αποτύχαμε στην προσπάθεια σύγκλισης. Κάλεσα τους συναδέλφους της Ν.Δ. να κοιτάξουν τα προγράμματα σύγκλισης τα οποία είχαν εκπονήσει. Προχώρησαν; Εφαρμόστηκαν; Ή απέτυχαν παταγωδώς; Και η αλήθεια είναι ότι απέτυχαν παταγωδώς. Και λόγω αυτής της αποτυχίας, η χώρα δεν μπόρεσε να προχωρήσει, όπως θα είχε οφείλει να προχωρήσει. Και απέτυχαν παταγωδώς τότε, γιατί και στην άσκηση της εξουσίας υπήρχε αυτή η αντιφατικότητα, η οποία υπάρχει και σήμερα στις θέσεις της: Και να μη δυσαρεστήσουμε και να κάνουμε κάτι. Και στο τέλος δεν κάνουμε τίποτα. Πρώτον, λοιπόν, να ξεχάσουμε την εμπειρία της περιόδου '90-'93.

– Δεύτερη προσδοκία: Ελπίζει η Αξιωματική Αντιπολίτευση να εισπράξει την όποια φθορά της Κυβέρνησης. Είναι, όμως, αυτό μια πολιτικά και εθνικά υπεύθυνη στάση; Είναι υπεύθυνη στάση να κατηγορεί η Ν.Δ. , όπως το ακούσαμε, την Κυβέρνηση για αδυναμία, για ανικανότητα; Και αφού -όπως λέει- υπάρχει αδυναμία, αφού υπάρχει ανικανότητα, αφού τα πράγματα δεν προχωρούν, γιατί δεν θέτει θέμα εκλογών; Γιατί δεν λέει εδώ και τώρα “δεν προχωράει η δουλειά και γι’ αυτό να γίνουν εκλογές, να πάρουμε εμείς τα ηνία”; Γιατί δεν το κάνει αυτό η Νέα Δημοκρατία; Για λόγους ευγένειας; Για λόγους θεσμικής ευθύνης; Τίποτε από αυτά δεν ισχύει. Το κάνει στην πραγματικότητα για λόγους δικής της πολιτικής αδυναμίας, για το ότι δεν έχει την απήχηση που χρειάζεται στον ελληνικό λαό”.

- Επέμενε ο κ. Καραμανλής στη θεωρία του περί κατάργησης των διαχωριστικών γραμμών. Ωραία. Και εμείς, το ΠΑΣΟΚ, απευθυνόμαστε στους καλόπιστους συντηρητικούς πολίτες. Και εμείς, το ΠΑΣΟΚ, απευθυνόμαστε σε όλους ανεξαιρέτα τους πολίτες, που καταλαβαίνουν το συμφέρον του τόπου, κατανοούν την προσπάθεια που πρέπει να γίνει από τη χώρα για να ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. “Κατάργηση των διαχωριστικών γραμμών” δεν σημαίνει, όμως, κατάργηση της πολιτικής. Δεν σημαίνει κατάργηση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων, που εκπροσωπεί κάθε κόμμα. Και το ΠΑΣΟΚ θέλει να συγκροτήσει και να εκπροσωπήσει όλες τις δυνάμεις της δημιουργίας και της προόδου, όλες τις κοινωνικές δυνάμεις, που μπορούν να σχεδιάσουν την πορεία προς την Ελλάδα του 21ου αιώνα. Και το ΠΑΣΟΚ εκπροσωπεί το τεράστιο μέρος αυτών των δυνάμεων. Εκπροσωπεί τις δυνάμεις αυτές, οι οποίες θέλουν μια Ελλάδα που πορεύεται μπροστά, μια Ελλάδα δυνατή, μια Ελλάδα που έχει παρουσία. Εμείς έχουμε καταργήσει τις διαχωριστικές γραμμές.
- Ο κ.Καραμανλής δεν έτυχε να μετάσχει σε κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας. Είναι ένα προτέρημα, γιατί αποστασιοποιείται από το παρελθόν. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνά ότι αυτή την παράταξη, τη Νέα Δημοκρατία, εκπροσωπεί. Δεν εκπροσωπεί άλλη παράταξη.

- Η Νέα Δημοκρατία έχει συγκεκριμένα πρόσωπα, έχει συγκεκριμένη ιστορία. Έχει συγκεκριμένη κοινωνική ταυτότητα. Έχει συγκεκριμένες δυνάμεις μέσα στην κοινωνία, οι οποίες της παραστέκονται, την υποστηρίζουν και ελπίζουν μέσα απ' αυτή. Και έχει και συγκεκριμένες ευθύνες για την ιστορία αυτού του τόπου, για το πού βρισκόμαστε, πώς προχωρήσαμε και πώς φθάσαμε εδώ. Δεν σβήνονται αυτά με το να λέμε "απλώς, δεν υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές". Έχουν μια θέση στην πολιτική ζωή και αυτή η θέση δείχνει ποιοι οι σκοποί τους και ποια η πολιτική τους. Η πολιτική δεν είναι παιχνίδι δημοσίων σχέσεων. Δεν είναι παιχνίδι προσωπικών εικόνων. Είναι μια επώδυνη συμμετοχή σε αγώνες, μια ενσυνείδητη συμμετοχή στις εξελίξεις της ιστορίας. Και εσείς είχατε ενσυνείδητη συμμετοχή στις εξελίξεις της ιστορίας. Και αυτή την ενσυνείδητη συμμετοχή, την αρνείσθε; Δηλαδή, η συμμετοχή σας δεν ήταν συνείδηση του τί κάνατε; Εάν είχατε, όμως, συνείδηση του τί κάνατε, τότε αυτό που κάνατε πρέπει να σας καταλογίζεται. Και εμείς σας το καταλογίζουμε.
- Η Κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποτέ δεν ισχυρίστηκε ότι δεν υπάρχουν προβλήματα, ότι δεν έγιναν ή δεν θα γίνουν λάθη, ότι δεν υπάρχουν άτυχες στιγμές. Ούτε είπαμε ότι δεν υπάρχει κοινωνική δυσαρέσκεια. Υπάρχει. Και υπάρχουν πιέσεις ομάδων, που νιώθουν ότι αδικούνται. Όλα αυτά υπάρχουν, όλα αυτά τα γνωρίζουμε.
- Τόνισα, επίσης, με ιδιαίτερη έμφαση, ότι η Κυβέρνηση δεν είναι κλεισμένη στον εαυτό της. Λαμβάνει τα μηνύματα, γνωρίζει τί συμβαίνει στον τόπο. Γνωρίζει επίσης τί συμβαίνει στην ευρύτερη περιοχή, στο κόσμο, στην κοινωνία, ποιες είναι οι εξελίξεις, κοινωνικές και οικονομικές. Και σύμφωνα με την πληροφόρηση, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις, σύμφωνα με τις αντιδράσεις χαράζουμε και τη συγκεκριμένη πολιτική, την εφαρμογή της πολιτικής.
- Οι στόχοι και το γενικό μας πλαίσιο είναι σταθερά, είναι δεδομένα. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο προσπαθούμε και θα προσπαθήσουμε να κάνουμε όσο το

δυνατόν καλύτερες επιλογές. Να κάνουμε εκείνες τις επιλογές που διασφαλίζουν την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη κοινωνική συναίνεση. Γιατί εμείς πιστεύουμε ότι η πολιτική μας θα έχει τόσο μεγαλύτερη επιτυχία, όσο έχει μεγαλύτερη κοινωνική συναίνεση, όσο εγγυάται την κοινωνική συνοχή. Είναι και αυτό μια εξ ίσου σημαντική προϋπόθεση με τη βελτίωση της πορείας της οικονομίας.

- Έχουμε πει επανειλημμένα -και το τονίζω- ότι η ανάπτυξη, η κοινωνική πρόοδος και η κοινωνική συνοχή βαδίζουν παράλληλα, αν θέλουμε να φθάσουμε σε ένα κοινά αποδεκτό αποτέλεσμα. Για τις ευπαθέστερες κοινωνικές ομάδες, για τους νέους, για τους άνεργους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους αγρότες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουμε προγράμματα. Προσπαθούμε. Προσπαθούμε, επίσης ως προς τις επιλογές εκείνες, ως προς τα μέτρα εκείνα τα οποία εγγυώνται την ασφάλεια του πολίτη. Έχουμε πάρει πρωτοβουλίες και θα συνεχίσουμε να παίρνουμε πρωτοβουλίες μέχρι τελευταίας στιγμής. Γιατί θέλουμε να αισθανθεί, πραγματικά, ο πολίτης πως υπάρχει σταθερή βελτίωση του περιβάλλοντος και των συνθηκών ζωής του.
- Το πρόβλημα, όμως, με την Αντιπολίτευση, είναι ότι δεν βλέπει την πορεία των πραγμάτων μέσα στην προοπτική του χρόνου. Δεν αντιλαμβάνεται ότι μόνο και μόνο η ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση δημιουργεί άλλες προϋποθέσεις για το σύνολο των πολιτικών μας και ιδίως για την οικονομική και κοινωνική πολιτική.
- Μη νομισθεί (επειδή το λέω αυτό) ότι η ΟΝΕ είναι πανάκεια. Το έχω πει χίλιες φορές και το επαναλαμβάνω και πάλι, ότι η ΟΝΕ δεν είναι πανάκεια. Η ΟΝΕ είναι μια βάση πάνω στην οποία θα στηριχθούμε για τα επόμενα βήματα. Χωρίς όμως τη βάση αυτή θα οπισθοδρομήσουμε ταχύτατα. Και την οπισθοδρόμηση αυτή θα την πληρώσει ο εργαζόμενος λαός.
- Οι ισχυρισμοί, οι οποίοι προβάλλονται, παραβλέπουν τις εξελίξεις. Η σταθερότητα των δημοσιονομικών μεγεθών, η εγγυημένη σταθερότητα του

νομίσματος, ότι θα υπάρχει το Ευρώ ως νόμισμα της χώρας, το χαμηλό επίπεδο του πληθωρισμού -ένας πληθωρισμός που θα είναι κάτω από το 2,5%, θα κυμαίνεται στο 2% και κάτω μεσομακροπρόθεσμα- η εντυπωσιακή πτώση των επιτοκίων θα έχουν άμεση ευεργετική επίδραση, γιατί θα απελευθερώσουν πόρους. Όλα αυτά θα απελευθερώσουν πόρους. Πόρους, που αφορούν τελικά τον πολίτη, αφορούν την καθημερινή ζωή του, την παιδεία και τον πολιτισμό, την υγεία και όλους τους μηχανισμούς της κοινωνικής πρόνοιας.

- Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα φέρω ένα παράδειγμα γιατί θέλω να γίνει αυτό κατανοητό, επειδή ίσως ακούγονται αυτά αφηρημένα: Κάθε μονάδα επιτοκίου που μειώνεται σημαίνει εξοικονόμηση δαπανών, σημαίνει εξοικονόμηση για το κράτος από εκατόν είκοσι δισεκατομμύρια δρχ. (120.000.000.000) έως εκατόν πενήντα δισεκατομμύρια δρχ. (150.000.000.000). Αν πετύχουμε μέχρι το 2001 να πέσουν τα επιτόκια έξι περίπου μονάδες -και είναι προβλεπτό ότι θα πέσουν έξι περίπου μονάδες, αν μειώσουμε τον πληθωρισμό- θα έχουμε εξασφαλίσει επτακόσια δισεκατομμύρια δρχ. (700.000.000.000) μέχρι ένα τρισεκατομμύριο δρχ. (1.000.000.000.000). Από αυτά που πληρώνουμε για τόκους, θα έχουμε εξοικονομήσει για άλλους σκοπούς 700 δις δρχ έως 1 τρις δρχ. Αυτά τα χρήματα θα μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε για κοινωνικούς σκοπούς και για την ανάπτυξη. Ένα ποσό τεράστιο που θα έχουμε κερδίσει με τη δική μας προσπάθεια. Και θα το χρησιμοποιήσουμε όχι για τους “ραντιέρηδες”, όχι γι’ αυτούς που δανείζουν το ελληνικό κράτος, αλλά για τους Έλληνες πολίτες, προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής τους.
- Ακούσαμε εδώ, κυρίες και κύριοι, κατά κόρον, ότι η πρωτοβουλία της Κυβέρνησης να ζητήσει την εμπιστοσύνη της Βουλής οφείλεται σε ενδοκομματικούς λόγους, ότι επιδιώκουμε να απευθυνθούμε στους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ. Υπάρχει, όμως, μια θεσμική λογική. Υπάρχει το Σύνταγμα. Και το Σύνταγμα ορίζει ότι η Κυβέρνηση μπορεί να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης. Και η Κυβέρνηση ζητά ψήφο εμπιστοσύνης, διότι η Βουλή, εσείς όλοι αντιπροσωπεύετε τον ελληνικό λαό. Και θέλουμε να

δείξουμε τα προβλήματα, τις λύσεις, την πολιτική μας στον ελληνικό λαό για να στρατευτεί μαζί μας στην προσπάθεια.

- Κυρίες και κύριοι, το ΠΑΣΟΚ είναι δυνατό και υπεύθυνο. Το ΠΑΣΟΚ ήταν πάντα ένα κόμμα πλειοψηφικό και πολυσυλλεκτικό. Και είναι τιμή μου, το αισθάνομαι ως τιμή μου, να ηγούμαι ενός κόμματος το οποίο έχει περισσότερες απόψεις, περισσότερες εκδοχές και περισσότερες γνώμες και -θα έλεγα- και περισσότερες θεμιτές φιλοδοξίες.
- Πολλοί δεν μπορούν να καταλάβουν πώς από διαφορετικές φωνές προέρχεται δύναμη. Πολλοί έχουν ως πρότυπό τους το λόγο των χειροκροτητών ή τους αρχηγούς που διαγράφουν.
- Εγώ πιστεύω ότι η δύναμη της Δημοκρατίας είναι η συζήτηση και η πειθώ. Εγώ θέλω συνειδητά να προωθήσω άλλα πρότυπα στην ελληνική πολιτική ζωή, που είναι πιο δύσκολα, πραγματικά πιο δύσκολα να εφαρμοσθούν. Άλλα πρότυπα, τα οποία είναι πιο δημιουργικά για τον τόπο, που τον εμπλουτίζουν, του δίνουν νέες ιδέες και οδηγούν σε συνεργασίες. Αυτή είναι η αρχή μου. Και πάνω σε αυτή την αρχή πολιτεύτηκα μέχρι σήμερα και θα συνεχίζω να πολιτεύομαι.
- Αυτή τη στιγμή, όμως, τη στιγμή της ψήφου εμπιστοσύνης, θέλω να κάνω την εξής δήλωση:
 - * Χρειάζονται καθαρές απαντήσεις. Δεν υπάρχουν “ναι, αλλά”, “ναι, όμως”, “ναι, υπό όρους και προϋποθέσεις”. Αυτά όλα είναι υπεκφυγές.
 - * Η Κυβέρνηση ζητά για το σύνολο των θεμάτων ένα καθαρό “ναι” για την πολιτική της, ένα καθαρό “ναι” για να μπορέσει να συνεχίσει την πολιτική της.
 - * Υποσημειώσεις, παραπομπές, αστερίσκοι καταγράφονται ως αρνητικές ψήφοι. Όποιος διαφωνεί, να έχει το θάρρος να το πει με το “όχι”.
 - * Καθαρές τοποθετήσεις, καθαρή ψήφος, καθαρή στάση.
 - * Η Κυβέρνηση δεν μπορεί να στηρίζεται σε ανοχή. Δεν υπάρχει ψήφος ανοχής. Δεν υπάρχει κυβέρνηση ανοχής.

* Υπάρχει μονάχα μια κυβέρνηση πρωτοβουλίας, η οποία προχωρεί μπροστά.

- Η Κυβέρνηση χρειάζεται συμπαραστάτες, κυρίως πρόσωπα που συμβάλλουν θετικά στο έργο της, με ιδέες, προτάσεις, δημιουργική συμβολή για τους κοινούς στόχους. Πολλές ιδέες, πολλές προτάσεις, διαφορετικές ιδέες, διαφορετικές προτάσεις. Αλλά με κοινό στόχο τη δημιουργική συμβολή όλων στο κυβερνητικό έργο. Εμείς, έτσι κατανοούμε την εμπιστοσύνη στην Κυβέρνηση: Ως δημιουργική συμβολή. Και αυτό περιμένω από όλους τους συναδέλφους του ΠΑΣΧΟΚ. Και τώρα, και αύριο δημιουργική συμβολή για τον κοινό στόχο, την κοινή πολιτική, το κοινό πρόγραμμα.
- Η Κυβέρνησή μας είναι κυβέρνηση του όλου και μεγάλου ΠΑΣΟΚ και ως προς τη στελέχωσή της και ως προς την πολιτική της και ως προς τις ιδεολογικές και κοινωνικές αναφορές της. Είναι αυτή η δύναμή μας ότι είμαστε κυβέρνηση του όλου και αυτή είναι και η ταυτότητά μας. Όλοι μαζί τη συνθέτουμε. Ο καθένας με τη δική του συμβολή, με τη δική του προσωπικότητα, με τις δικές του ιδέες, αλλά μέσα στο κοινό πλαίσιο. Γιατί εμείς έχουμε ταυτότητα ιδεολογική και πολιτική. Έχουμε προτάσεις, έχουμε θέσεις, έχουμε όραμα γι' αυτό τον τόπο. Έχουμε μια προοπτική που θέλουμε να δώσουμε στον τόπο. Και τη δίνουμε και θα συνεχίσουμε να τη δίνουμε.
- Η Βουλή δίνει σήμερα μια ψήφο πολιτική. Μια ψήφο εμπιστοσύνης στο μέλλον. Μια ψήφο στην αισιόδοξη πλευρά του τόπου αυτού. Δεν αγνοούμε ούτε ακυρώνουμε τα προβλήματα, τις δυσκολίες, τις αντιξοότητες.
- Έχουμε, όμως, εμπιστοσύνη στην Ελλάδα του σήμερα.
- Έχουμε εμπιστοσύνη στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.
- Έχουμε εμπιστοσύνη στις αστείρευτες δυνάμεις του ελληνικού λαού και ξέρουμε ότι μας συμπαρίσταται, ότι θέλει ένα καλύτερο μέλλον για την Ελλάδα.

- Και εμείς θα προχωρήσουμε γι' αυτό το καλύτερο μέλλον αταλάντευτα, με δύναμη, με τη στήριξη όλων, ομόθυμα.
- Η Ελλάδα θα γίνει ισχυρή.
- Η Ελλάδα θα έχει αύριο ακόμα περισσότερη φωνή.
- Ο πολίτης θα έχει περισσότερες ευκαιρίες.
- Ο πολίτης θα είναι ένας πολίτης πιο ελεύθερος.
- Και αυτό θα οφείλεται σε σας όλους, που θα στηρίζετε την Κυβέρνηση, σε σας όλους που θα δώσετε τη μάχη γι' αυτή την πολιτική.

Ευχαριστώ.